

ἀλληλοπρόγονο τό, Κρήτ. ἀλληλοπρόγονον Κύπρ. λ-ληλοπρόγονον Κύπρ. λ-ληλοπρόγονο Θήρ. λ-ληλοπρόγονο Νίσυρ. λ-ληλοπρόγονο Α.Κρήτ. Κύθν. λ-λ-γυλοπρόγονου Λήμν.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀλλήλοπρόγονος. Πβ. ΣΞαν-
θουδ. ἐν Ἀθηνῶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 145.

Παιδίον ὀρφανὸν πατρὸς ἢ μητρὸς ἐν σχέσει πρὸς ἄλλο ὅμοιον παιδίον, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς πατὴρ χήρος καὶ μήτηρ χήρα συνῆψαν δεύτερον γάμον, ἥτοι ἀδελφὸς κατὰ σύμβασιν (ἐν σχέσει πρὸς τὸν πατριὸν ἢ τὴν μητρίαν τὸ παιδίον τοῦτο λέγεται *προγονὸς ἢ προγόνη*) ἐνθ' ἄν.: *Κάνουν - περνοῦν - τρώγουσαι σὰν τ' ἀλληλοπρόγονα* Κρήτ. *Τρώουνται σὰν τὰ λ-ληλοπρόγονα* Κύπρ. Συνών. ἀλλή-
λα δέρεφι 1.

ἀλλήλος ὁ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλήλοῦς. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῶ 29 (1917) 202.

Θόρυβος: *Ἦταν ἕναν ἀλλήλος, δὲν ἠμπόρεσα νὰ κατα-
λάβω τίποτε.*

ἀλληλοτρώγομαι λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τῆς ἀρχ. ἀλληλοπαθοῦς ἀντων. ἀλλήλων καὶ τοῦ ρ. τρώγομαι, δι' ὃ ἰδ. τρώγω.

Κατὰ πληθ., ἐρίζομεν πρὸς ἀλλήλους ἢ βλάπτομεν, ἐξολοθρεύομεν ἀλλήλους: *Αὐτοὶ οἱ θυὸ ἀλληλοτρώγονται.* Συνών. ἀλλήλοφαγώνομαι. Πβ. ἀλλήλομαχῶ.

ἀλληλούα ἐπιφών. κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ. κ. ἁ.) ἀλλαλούγια Λυκ. (Διβύσσ.)

Τὸ μεταγν. ἐπιφών. ἀλλήλουα (αἰνεῖτε τὸν Κύριον), ὃ ἐκ τοῦ Ἑβρ., εὐχρηστον ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ.

1) Ἡ λ. ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν φέρεται ὡς κατακλείς εὐχῶν ἢ ὕμνων ἐνθ' ἄν.: Φρ. *Κοντὸς ψαλμὸς ἀλληλούα* (ἥτοι ὁ συντομώτερος ψαλμὸς εἶναι τὸ ἀλληλούα. Ἐπὶ συζητήσεως, ἢ ὁποία πρέπει νὰ τελειώσῃ συντόμως, ἢ ἐπὶ ὑποθέσεως, ἢ ὁποία πρέπει συντόμως νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας ἄνευ ἀναβολῶν καὶ ματαίων μακρῶν συζητήσεων) κοιν. *Εἶναι ἀλληλούα* (ἐπὶ τοῦ μεθύ-
σαντος. Ἡ σημασιολογικὴ μεταφορὰ πιθανῶς ἐκ τῆς ἀσταθείας τῶν ποδῶν καὶ τῶν ταλαντεύσεων τοῦ μεθύ-
σου. Πβ. ἀλλήλοισιάζω) Ζάκ. Πελοπν. (Δημητσάν.) Ἀλληλούα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Σάμ. *Ἐγινε ἀλληλούα ἀπὸ τὸ πολὺ πιεῖ* (ἔγινεν ἀναίσθητος ἐκ τῆς μέθης) Ἡπ. Ἀλληλούα, ἀλληλούα, *ὁκέπασον* (ἐπὶ πρᾶ-
ξεως γενομένης μετὰ σπουδῆς) Χαλδ. 2) Ὡς οὐσ., φυτὸν σφαιριανθὲς τὸ ἄλυπον (*globularia alypum*) τῆς τάξεως τῶν σφαιριδιοφόρων (*globulariaceae*) Ζάκ. (ἰδ. ΜΣτεφαν-
νίδ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 6 (1923) 217).

ἀλληλουιάζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλήλοῦς.

Μετβ. κινῶ τι ἔχων αὐτὸ ἀνηρτημένον ἢ κρατῶν ἀπὸ τῆς χειρὸς (ἢ σημ. προῆλθεν ἐκ πράξεως τοῦ ἱερέως, ὅστις λέγων ἀλληλούα κινεῖ ἅμα σταυροειδῶς δοχεῖον περιέχον ἔλαιον, ἐκ τοῦ ὁποίου χύνει σταυροειδῶς εἰς τὴν κολυμ-
βήθραν): *Ἀλληλούαξεν τὸ καντάριν τῷ ἔπ-πεσεν τὸ ροῖν* (ροδὶν=ἀντίβαρον). Καὶ ἀμτβ. κινεῖσθαι, ταλαντεύομαι.

ἀλληλουίζω Ζάκ. Πελοπν. (Ἀρχαδ. Κυνοῦρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλήλουα.

Ἐμβάλλω εἰς τινα σύγχυσιν καὶ ταραχὴν (διὰ τὴν σημ. πβ. ἀλλήλος) ἐνθ' ἄν.: *Μ' ἀλληλούισε Ἀρχαδ. Ἀλληλούισε τοῖς γυναικας μὲ τοῖς στάχτες πῶχυνε Κυνοῦρ.*

ἀλληλοφαγιά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀλλήλοφαγία.

Ἡ πρὸς ἀλλήλους φιλονικία, ἀλληλοεξόντωσις.

ἀλληλοφαγώνομαι ἀμάρτ. ἀλληλοφαώνομαι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλήλοφαγιά.

Κατὰ πληθ., ἐρίζομεν πρὸς ἀλλήλους, βλάπτομεν, ἐξολοθρεύομεν ἀλλήλους: *Ἀλληλοφαώνουσαι οὐλὴ τὴν ὥρα.* Συνών. ἀλλήλοτρώγομαι. Πβ. ἀλλήλομαχῶ.

ἀλλήλως ἐπίρρ. Κρήτ. Ρόδ. κ. ἁ. ἀννήλως Σῦρ. ἀννήλως Σῦρ. ἀλλήλους Κέρκ. ἀννήλους Μακεδ. (Βελβ. Μελέν. Χαλκιδ. κ. ἁ.) ἀννήλου Μακεδ. (Βέρ.) ἀλλήλους Βιθυν.

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀλλήλως. Πβ. χρον. Μορ. στ. 197 (ἔκδ. JSchmitt). «νὰ ἐλθοῦν κ' ἐκεῖνοι μετ' ἐσᾶς, νὰ ἐνωθῇτε ἀλλήλως». Τὸ ἀλλήλους καὶ παρὰ Σομ.

Πρὸς ἀλλήλους, ἀμοιβαίως, συνήθως μετὰ τῶν προ-
σωπικῶν ἀντων. *μας, σας, των, τως, τους* ἐνθ' ἄν.: *Ἐφα-
γώθησαν ἀλλήλως των Ρόδ. Ἀννήλους τρώγουσι Μελέν. Ὁ
σπανὸς ποῦ κανε πῶς δὲν ἤκουε εἶδα λέναν οἱ δράκοι ἀννήλως
τωνε* (ἐκ παραμυθ.) Σῦρ. *Ἀννήλου τ'ς ὁμιλοῦν βλάχικα Βέρ.
Χτυπῶντας ἀλλήλους τους τοὺς βαρεῖους τους κλώνους Κέρκ.
Συνών. συναλλήλως.*

ἀλληστορῶ Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. *ἱστορία.*

Μεταβάλλω ὄψιν ἐκ ψυχικῆς ταραχῆς, συγχύζομαι,
θορυβοῦμαι: *Τὸν εἶδα καὶ ἀλληστόρησα.* Συνών. ἀλλαξο-
μοῦρειάζω. Πβ. ἀλλαξοστορεῖζω.

ἀλληστρατίζω Πελοπν. (Καλάμ. Μάν.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. *στράτα.*

1) Ἀμτβ. τρέπομαι ἄλλην ὁδὸν ἀντὶ τῆς συνήθους, παίρνω ἄλλον δρόμον. Συνών. *παραστρατῶ.* 2) Μετβ. ἐπὶ μεταφ. σημ. κάμνω τινὰ νὰ ἀποβάλλῃ τὸν εἰρμόν τῶν σκέψεών του, νὰ χάσῃ τὴν σειρὰν τῶν συλ-
λογισμῶν του, νὰ λησμονήσῃ ὅτι εἶχε νὰ εἴπῃ: *Μ' ἀλλη-
στράτισες.* || Φρ. *Τὸν ἀλληστράτισα 'ς τὸ ξύλο* (τὸν ἔκαμα νὰ
παραφρονήσῃ ἀπὸ τὸ πολὺ ξύλο).

ἀλληστράτισμα τό, Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλήστρατίζω.

Παρεκτροπὴ ἐκ τῆς ὁδοῦ. Συνών. *παραστράτημα.*

ἀλληφορσινὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλλ'φορσ'νὸς Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. *φορὰ* ἀντὶ *ἀλλήφορσινός.* Τὸ σ κατὰ τὸ περυσινός, *χτε-
σινός* κττ. Ἰδ. ΨΦάλτην ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 6 (1923) 90.

Ὁ εἰς ἄλλην ἐποχὴν, εἰς παλαιὰν ἐποχὴν ἀνήκων, παλαιός, παμπάλαιος.

ἀλλόβαφος ἐπίθ. Κύπρ. (Λεμεσ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. *βαφή.*

Ὁ ἀποβαλὼν τὴν βαφήν του καὶ ἀποκτήσας ἄλλην : Ἐβούτ-τισεν τὸ δέριν του μέσα ἔς τὸ νερόν τὸ κοχλαστόν τὸ ἐγένην ἀλλόβαφος.

άλ-λογκομ-μαίν ἐπίρρ. Σύμ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. κομ-μαίτι.

1) Πρὸ μικροῦ, πρὸ ὀλίγου : Ἀλ-λογκομ-μαίν ἔφνε.

2) Παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον : Ἀλ-λογκομ-μαίν νὰ πετάξῃς κάτω (πετάξῃς = πέσης). 3) Μικρόν ἔτι, ὀλίγον ἀκόμη : Ἀλ-λογκομ-μαίν θέλουν ν' ἀνηβοῦν τὰ ψωμά.

ἀλλόγνωμος ἐπίθ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) κ. ἄ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. γνώμη.

1) Ὁ ἄλλην γνώμην ἔχων, ὁ διχογνωμῶν ἔνθ' ἄν. : Ἐκεῖνος ἀλλόγνωμος ἔν' Χαλδ. 2) Ἰδιότροπος, παρὰ-ξενος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

ἀλλοεμένος ἐπίθ. Καππ. (Συνασσ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος (διάβολος) κατὰ τὸ διαβόλεμένος.

Ἀθλιος, διεφθαρμένος ἠθικῶς : Χήρα ψεχνομέν' καὶ ἀλλοεμέν' (ψεχνομέν' = εταίρα).

ἀλλόθρησκος ἐπίθ. σύνηθ. ἀλλόθρησκους βόρρ. ιδιώμ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. θρησκεία.

Ὁ ἀνήκων εἰς ἄλλην θρησκείαν ἢ δόγμα, ὁ μὴ Χριστιανὸς ἢ ὁ μὴ ὀρθόδοξος ἔνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Μὴν τύχη κ' εἶναι ἀλλόθρησκος | ἐκεῖνος ὁ παλαιοφρονεῖς (μοιρολ.) Πελοπν. (Μάν.)

ἀλλοιμονάκι ἐπιφών. Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιφών. ἀλλοίμονο ὡς τύπ. ὑποκοριστικός.

Ἀλλοίμονον, φεῦ ! : Ἄσμ.

Ἀλλοίμονο καὶ πάλ' ἄλλοι καὶ πάλ' ἀλλοιμονάκι, νὰ μ' ἔλειπεν τ' ἀλλοίμονον, θενά μουνα γεράκι !

Ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλλοιμονάκεις ἐπών. ἄγν. τόπ.

ἀλλοίμονο ἐπιφών. κοιν. ἀλλοίμονον κοιν. ἀλλοί-μουνου βόρρ. ιδιώμ. ἀγλοίμονο Κρήτ. ἀγλοίμονον Κεφαλλ. Λευκ. ἀλλοι-μονὸ Ἀνδρ. ἀλλοίμονο Κρήτ. ἀλλοίμονος Κρήτ. ἀλλοίμονος ΝΠολίτ. Ἐκλογ. 172 ἀλλοί-μονὸς Σῦρ. ἀλλ'μ'ονος Πάρ. (Λεῦκ.) ἀλλοίσμονο Κρήτ. ἀλλοί-σμονος Κρήτ. ἀλλοίμονα Κεφαλλ. ἀγλοίμανος Κεφαλλ. ἀλλοίμονι Ἀμοργ. Σύμ. ἀλλοίονον Ἰκαρ. ἰεῖμονο Ἡπ. ἀλλοὶ σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἶν. Ὀφ.) ἀλλοὶ Τσακων. ἀλλοῖν Καππ. ἀλλοὶ Μακεδ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀγί-λοι Πόντ. ἀγλοὶ Κεφαλλ. Μακεδ. (Βελβ.) ἀχλοὶ Κεφαλλ. ἀλλοῖς πολλαχ. ἀλλ'νοὶ Μακεδ. (Γκιουβ.) ὠλλοὶ Κάλυμν. Ρόδ. ὠλλοῖς Κάλυμν. Κῶς Ρόδ. Σύμ. ὠλλοῖς Σύμ. ὠλλ' Πόντ. (Ὀφ.) ἀλλοῖα πολλαχ. ἀγλοῖα Ἰθάκ. Κεφαλλ. ἀλλοῖα Ἡπ. Θεσσ. κ. ἄ. ἀλλ' Λευκ. ἰλοὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ναλλοὶ Πόντ. (Κρώμν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.) ναῖλλοι Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀλλ' οἶμοι. Ὁ ΝΠολίτ. ἐν Byz. Zeitsch. 7 (1898) 158 καὶ Παροιμ. 1,503 ἐκ τοῦ ἡλί ἡλί !

ὑστάτης κραυγῆς τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. Εὐαγγ. 27,46) μετὰ τοῦ προτασσομένου ἐπιφών. ἄ ! Οἱ τύπ. ἀλλοὶ καὶ ἀι-λλοὶ καὶ μεσν. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,11 καὶ 12. Ἐπίσης καὶ ὁ τύπ. ἀιλλοίμονο μεσν. Τὸς τοῦ ἀλλοῖς προῆλ-θεν ἐκ συνεκφ., οἶον ἀλλοὶ ἔς τὸν... καὶ περαιτέρω ἐκ κακοῦ χωρισμοῦ ἀλλοῖς τὸν. Ὁμοίως ἐκ συνεκφ. τὸν τῶν τύπ. ναλλοὶ καὶ ναῖλλοὶ καὶ τὸ α εἰς τὸν τύπ. ἀλλοῖα, ὡς ἀλλοὶ ἀπὸ ἐμένα καὶ περαιτέρω ἀλλοῖα πὸ μένα. Τὸ ὠλλοὶ κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἐπιφών. ὦ !

Ἐκφράζονται δι' αὐτοῦ 1) Σχετλιασμός ὡς διὰ τῶν ἀρχ. οἶμοι, φεῦ κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων. : Ἀλλοίμονό μου-σου κττ. ἢ ἀλλοίμονο ἔς ἐμένα - ἔς ἐσένα ! κττ. Οὐαὶ καὶ ἀλλοί-μονον ! Ἀλλοίμονο καὶ τρεῖς ἀλλοίμονο ! Ἀλλοίμονό σου, ἂν τὸ ξανακάνῃς ! κοιν. Ἀλλοὶ καὶ τρεῖς ἀλλοὶ ! σύνηθ. Ναῖλλοι ἐμέν ! Χαλδ. Ἀγλοῖα ἔς ἐσένανε ! Κεφαλλ. Ἀλλοὶ ἔς σὴ μοῖρα σου ! Οἶν. Ἀλλοὶ ἀπὸ ἐμέ ! Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ἀλλοὶ ἀπὸ τ' ἱμένα ! Ἡπ. Ἀλλοὶ, κακὸ ποῦ ἔπαθα ! Κρήτ. Ἀλλοὶ ποῦ κ' ἔδει ! (ποῦ δὲν ἔχει !) Οἶν. Ὠλλοῖς του ποῦ τοῦ βγῇ ! (ἐνν. τὸ κακὸν ὄνομά του) Σύμ. Ὠ ἀλλοὶ ! Ὀφ. Ἀλλοὶ ποῦ νὰ τὴν πάθῃ ! (ἀλλοίμονον εἰς τὸν συμφορὰν παθόντα !) Ἡπ. Ἀλλοὶ ὅποιος μπλέξῃ ! (ἀλλ. εἰς τὸν ἐμπλακέντα εἰς δυσχερείας) Ἀθῆν. Ἀλλοὶ μ' τί ἔπαθα ! Πελοπν. (Λακων.) Ἀλλοὶ, εἰδὰ παθα ! Κύθν. Ἀλλοὶ, εἰδα νὰ κάνω ! αὐτόθ. || Φρ. Ναλλοὶ ντ' ἐκάες ! (ἀλλ. ποῦ ἐκάης, ποῦ κατεστράφης, ἦτοι πρόσεχε νὰ μὴ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος !) Ὀφ. Ἐπαθι τὸν ἀλλοίμουνον ! (ὑπέφερε πολὺ) Στερελλ. (Ἀρτοτ.) || Γνωμ. Ἀλλοῖα σὰν δὲν ἔχῃ νύχια νὰ ξυστῇ καὶ πόδια γὰ νὰ δράμῃ ! Σκόπ.

Ἀλλοὶ ὅπου κ' ἐκράτεσεν βολόνιν μὲ τὸ ράμμαν !

(ἐπὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ραπτικῆς) Κερασ.

Ἀγλοῖα ὄχ' τὸν κρίνουν δεκοχτῶ καὶ δὲν τὸν κρίνει ὁ νοῦς του ! (ὄχ' = ὅπου) Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Ἀλλοίμονο καὶ πάλ' ἄλλοι, | πῶς δὲν ραῖζω σὰν γγαλί ! Κυκλ.

Ἀλλοίμονος, τὰ πράματα ἔς τὸν κόσμον πῶς περνοῦνε, ἄλλοι μερῶνουν τὰ πουλλὰ καὶ ἄλλοι τὰ κυνηγοῦνε ! ΝΠολίτ. ἔνθ' ἄν.

Ναῖλλοι ἐμέν, ναῖλλοι ἐσέν, ναῖλλοι τοὶ δύο ἐντάμαν ! (τοὶ δύο ἐντάμαν = τοὺς δύο μαζί) Χαλδ.

Ναῖλλοι ἐμέν καὶ βάι ἐμέν, ἐνέκεσε μ' ὁ Χάρων ! Κερασ.

Ναῖλλοι ἐμᾶς καὶ βάι ἐμᾶς, τὴν Πόλ' οἱ Τοῦρκ' ἐπῆραν, ἐλλάεν τὸ βασιλοσκάμν', ἐχάθεν ἀφεντία !

(ἄλλαξεν ὁ βασιλικὸς θρόνος, ἐχάθη ἢ ἐξουσία) Τραπ.

Ἐλαμνε με τ' ἀλλοίμονον τὸ εἶχα τῶαί μὴν ἰδέαν, ὅτι πῶς δὲν θὰ μοῦ γινῇ κισμέτιν τούτ' ἢ νέα

(μὲ ἐβασάνιζε τὸ ἀλλοίμονον κτλ.) Κύπρ. 2) Ἀπορία καὶ ἐκπληξίς Κύθν. : Ἀλλοὶ, ποῖος εἶναι τσεῖνος δά ! Ἀλλοὶ, τί ὁμορφος ποῦ ναι τσεῖνος δά ! 3) Λύπη Κύθν. : Νὰ δῆς, θνατέρα, ἐνα νέο, ἄτζελο ! — Ἀλλοὶ μάννα μου, δὲν εἶδα ! (κρῖμα, μάννα μου, κτλ.) 4) Κλητικὴ προσφώνησις Λευκ. : Ἀλλ' Παναῖα μ' ! Ἀλλ' καλὸτ'χε ! (καλότυχε).

ἀλλοίμονος ἐπίθ. Βιθυν. ἀλλοίμονους Θράκ. (Αἰν.) ἀγλοίμονος Κεφαλλ. ἀγλοίμανος Κεφαλλ. ἀλλοῖος Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιφών. ἀλλοίμονο. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Ἀκολουθ. Σπανοῦ (ἐκδ. ELegrand Biblioth. gr. vulg. 2,34) «ὁ Θεὸς νὰ σὲ καταργήσῃ, ὦ σπανὲ ἀλλοίμονε, ἀθώ-ρετε, ἀκτένιστε !»

